

El Hijyeni Uygulamalar? Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *El Hijyeni Uygulamalar? Envanteri*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20847>

Özet

El Hijyeni Uygulamalar? Envanteri (EHUE), Karada?, Y?ld?r?m ve ??eri (2016) taraf?ndan bireylerin el hijyeni uygulamalar?na yönelik inançlar?n? ve bu uygulamalara verdikleri önemi ölçmek amacıyla geli?tirilmiş olan bir ölçektir. Toplam 22 maddeden ve iki alt ölçekten olu?an bu envanter, kat?l?mc?lar?n hijyen davran??lar?na yönelik tutumlar?n? ve olası uygulama engellerini de?erlendirmek için tasarlanm??t?r. Ölçek geli?tirme çal??mas? sonucunda elde edilen veriler, envanterin orijinal yap?s?n?n kabul edilebilir düzeyde iyi bir uyum sergiledi?ini ve psikometrik açıdan geçerli ve güvenilir bir araç oldu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

El hijyeni, Do?rulay?c? Faktör Analizi, psikometrik özellikler, sa?lık inançlar?, Likert ölçe?i, enfeksiyon hastal???, davran?? envanteri.

Yazarlar

Mevlûde Karada?, Nevin Y?ld?r?m, Öznur P?nar ??eri

Amaç

El Hijyeni Uygulamalar? Envanteri'nin (EHUE) temel amacı, bireylerin el hijyeni uygulamalar?n? ne s?kl?kta gerçekle?tirdiklerini ve bu uygulamalar?n ard?ndaki inanç yapılar?n? sistematik bir şekilde de?erlendirmektir. Bu envanter, özellikle enfeksiyon hastal?klar?n?n yay?lmasıyla önlemede kritik rol oynayan el temizli?i alışkanlıklar?n?n önemini algılama düzeyini ve uygulamaya geçirme eğilimini belirlemeyi hedefler.

Ölçek, sa?lık eğitimi ve halk sa?lığı alanlarında kullanılmak üzere geli?tirilmiş olup, hijyen davran??lar?ndaki eksiklikleri tespit ederek hedef gruplara yönelik spesifik müdahale programlar?n?n planlanmasına bilimsel bir temel sağlamaktadır. Aynı zamanda, uygulanan eğitim veya fark?ndalık kampanyalar?n?n etkinli?ini ölçmek için de uygun bir araçtır.

Yapı

EHUE, toplam 22 maddeden olu?an ve iki ana alt ölçeğe ayrılan çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Bu yapı, hem el hijyeninin önemine dair bilişsel de?erlendirmeleri hem de uygulamayı etkileyen kişisel inançları kapsamaktadır.

Envanterin alt ölçekleri ve madde dağılımları aşağıdaki gibidir:

El Hijyeni Önemi (14 madde): Bu alt ölçek, bireyin el hijyeni uygulamalar?n?n sa?lık üzerindeki

olumlu etkilerine ve enfeksiyon riskini azaltmadaki rolüne ne kadar önem verdi?ini ölçer. Örnek madde: "Tuvaletten sonra elleri temizlemek enfeksiyon hastal??? bula?ma riskini azalt?r."

?nanç (8 madde): Bu alt ölçek, el hijyeni uygulamalar?n? etkileyebilecek engellere veya kolayla?t?r?c?lara dair ki?isel inançlar? de?erlendirir. Örnek madde: "Uygun bir temizleme ürünü eksikli?i elleri temizlememek için bir sebep olabilir." Bu boyut, bireyin davran???sal niyetlerini etkileyen alg?lanan engelleri ortaya koyar.

Geçerlik

Envanterin yap? geçerlili?i, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak incelenmi?tir. EHUE'den elde edilen veriler ile teorik olarak öngörülen orijinal yap? aras?ndaki uyum indeksleri, modelin kabul edilebilir düzeyde iyi bir uyum gösterdi?ini kan?tlam???tır.

Analiz sonuçlar? ?unlard?: Ki-kare (χ^2) de?eri 378.86 olarak belirlenmi? olup, buna ili?kin p de?eri manidard?r ($p < 0.01$). Di?er önemli uyum indeksleri incelendi?inde, χ^2/df oran?n?n 5'in alt?nda oldu?u görülmü?tür. Ayr?ca, RMSEA (Yakla???k Hata Karekök Ortalamas?) de?eri 0.08 (kabul edilebilir s?n?r olan 0.10'un alt?nda), GFI (?yilik Uyum ?ndeksi) de?eri 0.87 (kabul edilebilir s?n?r olan 0.85'in üzerinde), AGFI (Düzeltilmi? ?yilik Uyum ?ndeksi) de?eri 0.83 (kabul edilebilir s?n?r olan 0.80'in üzerinde) ve SRMR (Standartla?t?r?lm?? Hata Karekök Ortalamas?) de?eri 0.06 (kabul edilebilir s?n?r olan 0.10'un alt?nda) olarak bulunmu?tur. Bu de?erler, EHUE'nin orijinal iki faktörlü yap?s?n?n do?ruland???n? ve ölçe?in yap? geçerlili?inin sa?land???n? göstermektedir.

Güvenirlik

El Hijyeni Uygulamalar? Envanteri'nin (EHUE) güvenilirlik çal???malar?, iç tutarlılık katsayılar? ve madde-toplam puan korelasyonlar? üzerinden gerçekleştirilmi?tir.

Envanterin ve e? zamanlı kullan?lan El Hijyeni ?nanç Ölçe?i'nin (EH?S) korelasyon katsayılar? belirlenmi?tir. EHUE için korelasyon katsayıs? 0.663, EH?S için ise 0.601 olarak tespit edilmi?tir. Bu katsayılar, envanterin iç tutarlılı???n?n kabul edilebilir düzeyde oldu?unu i?aret etmekle birlikte, düşük anlamlılık düzeyi gösterdi?i belirtilmi?tir. Ayr?ca, madde analizi sonuçlar?, maddelerin alt ölçeklere katkı?n? göstermektedir. EHUE'deki madde toplam puan korelasyon katsayılar? 0.44 ile 0.59 aras?nda de?i?irken, EH?S'de bu de?erler 0.20 ile 0.48 aras?nda belirlenmi?tir. Yüksek madde-toplam korelasyon katsayılar? (özellikle EHUE için), maddelerin ölçülen yap?yı temsil etmede ba?arılı oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

EHUE'nin faktör yap?s?, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edilmi? ve ölçe?in iki alt boyuttan (El Hijyeni Önemi ve ?nanç) olu?tu?u do?rulanm???tır. DFA sonuçlar?, orijinal modelin

verilere iyi uyum sa?lad???n? ve ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik olarak desteklendi?ini göstermektedir (RMSEA=0.08, GFI=0.87). Bu sonuçlar, EHUE'nin el hijyeni davran???lar?n? ve inançlar?n? geçerli bir ?ekilde ölçtü?ünü teyit etmektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek geli?tirme çal???mas?d?r.)

Format: Öz bildirim envanteri. Toplam 22 madde ve 2 alt ölçekten olu?ur.

Mevcut Dil: Türkçe

Popölasyon Grubu: Sa?l?k inançlar? ve hijyen uygulamalar? üzerine genel popölasyon veya spesifik sa?l?k gruplar? (Özgün çal???mada popölasyon detaylar? belirtilmemi?tir, ancak referans sa?l?k dergisidir.)

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popölasyon Detaylar?: Özgün çal???mada sa?l?k alan?nda çal???anlar veya genel toplum örnekleme kullan?lm?? olabilir.

Test Metodolojisi: 5'li Likert ölçe?i (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 5= kesinlikle kat?l?yorum) kullan?larak puanlama yap?lmaktadır. Yüksek puan, ilgili faktöre dair güçlü bir inanc? veya önemi göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

El hijyeni, RMSEA, GFI, SRMR, psikometri, ölçek geli?tirme, Do?rulay?c? Faktör Analizi, enfeksiyon kontrolü.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Mevlüde Karada?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Mevlüde Karada?: mevludekaradag@gmail.com

Yaz???ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m?na dair özel bir bilgi mevcut de?ildir. Akademik kullan?m

için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Test Y?li?: 2016

?leti?im: mevludekaradag@gmail.com

Kaynaklar

Karada?, M., Y?ld?r?m, N. ve ??eri, Ö. P. (2016). El Hijyeni ?nanç Ölçe?i ve El Hijyeni Uygulamalar? Envanterinin geçerlilik ve güvenilirli?i. *Çukurova Üniversitesi T?p Fakültesi Dergisi*, 41(2), 271-284.

DOI: <http://dx.doi.org/10.17826/cutf.206317>

Makale ba?lant?s? (Dergipark): dergipark.ulakbim.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [el-hijyeni-uygulamalari-envanteri-toad.pdf](#)

El Hijyeni Uygulamalar? Envanterinin Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek, 2 alt ölçek ve 22 maddeden olu?maktadır.

El Hijyeni Önemi (14 madde): Tuvaletten sonra elleri temizlemek enfeksiyon hastal??? bula?ma riskini azalt?r.

?nanç (8 madde): Uygun bir temizleme ürünü eksikli?i elleri temizlememek için bir sebep olabilir.